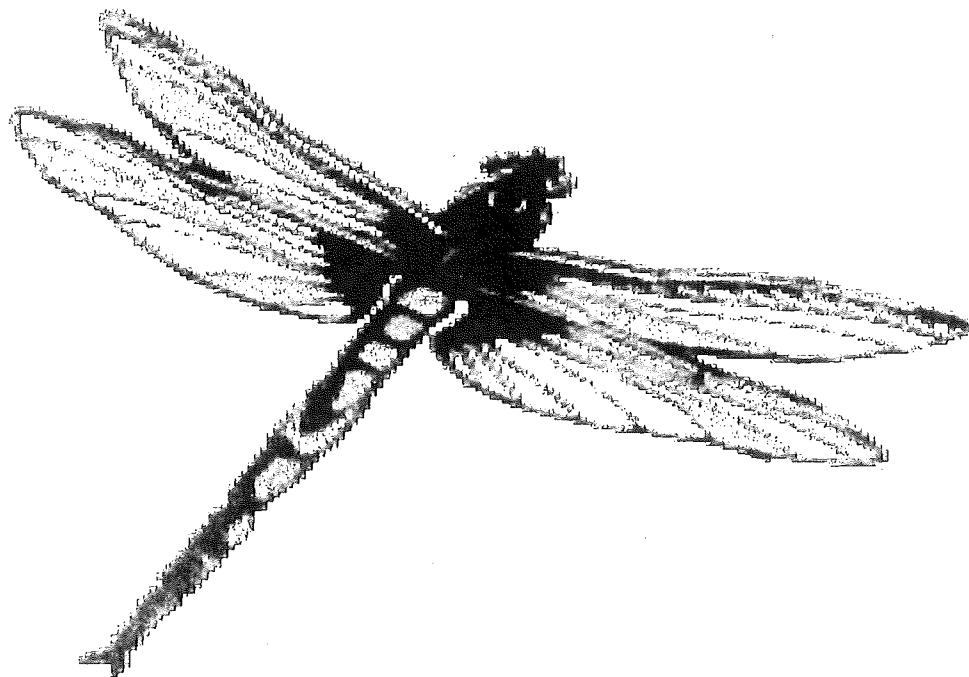

Súgha ?ąča náts'edé

Living in Harmony

Dené

Saskatchewan Voice of People with Disabilities, Inc

Diri dene kóę yízj dene daráł?a snj edlághé hats'edi ?á?

Dene kóę yízj dene daghel?a snj diri t'ą tsékwi hoghelnj ho?ą, tthene eghálareda haduwé dé híto, yékánełnj híto, yél nádher sí, eyi tsékwi chu beskénaze dadáthe l?a hats'edi sj.

Diri dene daghel?a elthi hat'e híle sj. Tsékwi tthene eghálareda haduwé dékúlí kónt'u nádher ho?ą híle sj. Bets'edi hat'e sj.

**Tahhúk'e nádher honáre dékúlí negá dene bekóę yízj
dadághel?a hat'e sj. Tahhúk'e losí kóhú?ą hat'e sj.**

Dene kóę yízj dene daghei?a snj bet'á njí tth'i eya halye hat'e sj.

Dene hult'us ú, dene yuwé bílnj eyi ttth'i dene daghel?a húlye hat'e sj. Dene bjzí eyalye hadé eyi ttth'i dene hukár ú hút'edhe dene dzérédai híto dene k'oth darílchu ú, dene húdai. Dene þu dahchené benalbaithé Hulj k'e theda ú bél dahchené dz érelzus híto begħaq asie ho?el?j ,híto t'a yú bet'órl?a horj?j híle eyi bet'á hanet'j henížthen, eyi ttth'i dene daghel?a hat'e sj.

Dene t'ą noghełnj sí hotié nenakánełnj híle, eyer dé ttth'i diri dene hotié neba eghálana hate híle sj. Nethárenj híle ú nek'enáłts'il híle ú ttth'i náidiye negħaq īchhu híle dé eyi dene hotié noghełnj hat'e híle sj.

Dene hostjne hoka nek'enádher hanjhen dé eyi tth'i dene daghel?a hat'e sj. Dene tth'i bekóe yízj ts'elts'un híto, bélazídi híto,bets'j asié t'a njk?j horí?j híle kúli njk?j haníldhen diri kízé: erihtkís net'j skine híto, erihtkís dene ekt'eré hogħaq net'j hadenldhen.

Dene daghel?a hat'e sj, dene hél hostjne k'qdher híktu nets'ésnj ha néts'edi dé.

Dene daghel?a eyi bet'á dene bení Ɂa hat'j hat'e si.

T'ą dene hostjne bazí nedánoghénj sí eyi njljer ú tth'i nedzié este the?ą haníkthen hasj. Eyi dene holq nets'izil ú, negħanádloġħ u tthi duwé henéknj hasj. T'ąt'ú nadóttih u, t'adi u, horelyu benótheré eyi hogħaré nek'etthié het'j borét'j hat'e sj. Diri bemañi dé bet'oré?á hasj, t'ą ts'ekwi bek'e dene dzérélbath k'e déttih u, edekádánelnji haduwé sí eyi beba hórenj híle sj, nqne dene hél ?asie hogħaq yaħti haduwé hot'a.

T'alosí hogħaq súghá bazí dene ?asóts'edi u, bet'á dene bení neljer haldhen dé eyi tth'i dene daghel?a hat'e sj. T'ąt'ú hahodi dé, eya haníle híto nedárętj hok'adher dé ha nech'áholgħeth hasj. Neskene tth'i negħaq nálts'i ha tsāba k'odheré nethé hél negħaq wats'í kúli holn, híto negħaq yo yúwé náráyes eyi horelyu dene daghel?a hat'e sj.

Dene döt'ú nedánoghénj dé bet'ázj není t'anóre?ai sí, sítta ląt'e ha sj.

Dó?azj bech'ánljer k'e t'anéknj njoslí neba ?odi hasj, ts'erj kón tuwé ghidha híle dé kúli, ghidha nj néknj dé neba ?odi hasj, není ?eyune ląt'e ha?j hot'a. ?asie hogħaq t'a njdhen sí tth'i horéttħaq híle u, nqne dene lánet'e njde néknj híto, ?asie horí?j híle dé kúli eyi hogħaq nek'e nádarether tth'u bek'úrj?á haníle, eyi tth'i idene daghel?a hat'e sj.

I Ɂagħeq t'a dene asie għa nél kódi hile hito, norek ker hile tth'u neba není hekts'i hijá dé, edje betk'aizj asie thela hile kúli, eyi dene t'a nets'én ekkth'i doné? a si chu není k'esoredli hat'e hile si.

Dene daghel?a eyi bet'á dene Ɂa bedzié este hal?j hat'e si.

Eyi dene nélot'jne chu nets'énj hoch'azj nek?a u tth'i bél dáyanekti kúli ha neba horená haníkthen dé, eyi dene daghel?a húlye hat'e. T'ahuk'e nágha t'a nektsi sí kúli hogħayaxti dé, eyi tth'i dene daghel?a húlye hat'e. Dene njze horíjja haníkthen u ?asie nelj híle k'izé negħħayaxti dé eyi kúli tth'i dene daghel?a k'izé benorédzi hat'e. T'ahha dé tth'i nqne ts'ekwi beyé dzézelzus k'e déttih i sí eyi beba hórenj híle tħxena edekqadjanelni ha. Eyi bet'á dene bení nátser híle u tth'i begħaq k'adozeldé hat'j, eyi bet'á ts'ekwi bēlot'jne chu bets'énj yets'érani ha yegħaq yati nij?á haduwé.

Dene daghel?a eyi bet'á dene k'ete ?j? hat'e

Dene nedaghár híle, negħaq tsāba híkku u nets'j tsāba hogħaq k'olther dé eyi tth'i dene daghel?a húlye hat'e. Netsāba ħorjék u kúli negħħayi?á híle dé, híto t'anénel t'sāba thix?j nélkódi horé?j híle dé eyi dene netsāba ġaq k'oldher hat'e. Netsāba kúli ha dédorjnej hanílyá dé eyi dene negħaq k'oldher hane hat'e. La kădenja hoch'a nets'u nádher u, bet'á tth'i la hutón haduwé, híto negħaq tsāba híkku híto, bet'á ghixna ha neba tsāba Ɂa nij?á híle dé eyi tth'i dene daghel?a húlye hat'e.

Dene daghel?a ts'j?éne dene begħaq yo yúwé tth'i dene ghä besdox?e hat'e.

Dene negħaq yo yuwé hító, nets'j ech'eraze hanáldher hító ɿj dene hogħeñj bet'orę́k?á sí negħaq dagħiż?a dé eyi tħi dene dagħel?a húlye hat'e sj.

Taqiġi dene dabejere hat'e sj.

Taqiġi dene danj?a eyi nenekué ú, dene bél náther ú, nets'énj ú, netikwi ú, neskeneq ú, nélot'jne ú, dene t'aq nogħeñj ú, dene negánather ú, dene bek'ólyä híle dé kúlī eyi horelyu dadáne?a hadé kóne dé kóne hat'e sj.

2

Dene dagħel?a eyi t'aq losí bets'én nórreltth'i ?i hat'e sj

Dónt'i dene horelyu bets'én kónórreltth'i hat'e sj:

- ts'ékwi tsåba ɻa bets'j chu, estonét'jne dé kúlī
- ts'ékwi háyorja njize hító núnjize nárádé dé kúlī
- ts'ékwi t'anélt'e begħaiyé losí chu bech'alanié t'at'l losí horelyu
- ts'ékwi théné nádé ú, harót'j ú, dene hél nádé ú, dene ekel'te ekgħadnijen dé kúlī
- ts'ékwi edekádánelnji haduwé chu t'aq tħi edekádánelnji ha ?asót'e híle eyi tħi

Kúlī nien thenej ghjina híle sj.

Dene dagħel?a eyi ekkth'i hat'e híle sj

Dene eya ha níle hanjħen dé eyi ekkth'i hat'e híle sj.

Hok'ájene horelyu dönt'ú dene dará?a eyi bet'á dene dárjta hat'e sj, dene nátsí dené beriħt?ízé k'e njizí nít'a hasj.

Horelyu tsékwi yekódorelyu ho?aq sj, diri t'aráldhen ú, dará?a sí edjnej berójt'e hat'e híle.

Nien noxt'e híle sj

Noxt'e ghilόle, noxt'e ha híle.

Begħaq yati híle dé diri ts'ékwi dará?a belaqhe húlj ha híle sj.

?ak?u ?asj? duwé hane hasj. T'ahħaq dé t'aq dene dagħiż?a eyi hok'elj hat'e eyer kút'a kónasde haile hénj hasj. Eyer dé kút'a belaqhe honjħen hasj, kúlī ?ak?u benonidhi hasun?i sj.

Ts'ékwi ɻa beba dönt'e ha?eh sj dadághel?a dé.

Nien dene ts'énenj ?i hat'e sj

Neba súghá ú ghjina ha neba hó?aq hat'e sj. Danel?a ú, ghjina hél náther híle dé kúlī ?asót'e híle sj.

Dene ɻa nádé hat'e sj bél dáya?ti ú nets'én dánji ha.

Edlát'u seba hó?ą ?á ?

Horelyu dene k'ize nen tth'i neba hó?ą hat'e sj. Dönt'ú neba hó?ą sj...

- Hok'édhené súghá ú, edegħaq kylther ú, danel?a híle ú nather ho?ų sj.
- Nen hháré t'awastsı njħen sí neħtsi ú tth'i t'at'ú neba súghá sí hogħaré edeba nánjher ho?ą.
- Dene dönt'l ?asie bazí eghádálana sí nets'én dánj ha, thene edets'edi ha.
- Netséñi tahólá, dene héł nötí kúl edogħulnji dádá hoch'á, hanujá ú, neskene walé.
- Dene héł najtí ú, hanída ú, neskene horílj híle dé eyi tth'i nen edegħaq k'uldher hat'e sj.
- Horelyu t'at'ú neba hó?ą sí hogħaq nél hodi ú, tth'i begħaq nánjherha neba nút'a hasnj sj není neħtsi tsén tth'u.
- Není narj?á horel?j dé tth'i neba hó?á.
- Dene náħtsi dené chu dene k'edarenj dené bet'orj?á horjl?j dé tth'i neba hó?ą.
- nen hanjħen ?á t'at'ú wasná ú, t'ahúk'e nósther ú, t'ą bél nósther njħen sí nen begħaq k'ulther sj.
- T'at'ú diri neba hó?ą beneriní ha nets'edi ha horuké.

Jkägħeq kúl dene dagħel?a ú náther ha ho?ą híle sj. Nets'edi ?j hat'e sj. Hok'édhené súghá ú, edegħaq kylther ú, nather ha neba hó?ą sj.

Da?jx?a dené dönt'ú edek'edaredi hat'esj.

Holà da?jx?a dené t'ą dene dagħiż?a sí ts'én nórēle xi sj t'ahot'á dayjx?a. Da?jx?a dené dönt'ú edek'edaredi xi sj bets'én nórēlye hoch'á.

- **Dene ní nare?á hok'enádher** – dene t'ą danjxl?a hadi ú, hutl'edhé nedéthesdi híle njá dádi hasj.
- **Ts'uts'í dádi hasj** - dene t'ą danjxl?a hadi nedéthesdi híle, deniż?á hule dádi hasj.
- **Dene ts'én nórēle** – Nen nuxt'e néts'edi hasj t'a?á danjx?a.
- **Tthene ts'én** - dene t'ą danjxl?a hadi ú, jkägħeq kúl norex tħha hó?e híle néħni hasj nanuxt'e náizjí kú tth'i jkägħeq kúl nohe?j híle néħni hasj.
- **T'ahot'á donoréx tħher** – Dojá ?ást?j dádi hasj, “nenitsa ú, tth'i seni xaq?á” dádi hasj.
- **Si suxt'ile sni** – Si set'á donoréx tħher híle sj dádi. dene t'ą danjxl?a hadi ú, donotħiż?ħer híle njidé doniżżeha haile njá dádi.
- **Hok'ets'ulj hadenjx?ħen**- dene t'ą danjxl?a hadi ú, yanże t'at'ú ghjná hogħaq ?axu danjx?a.
- **Není hanjx?ħen** - dene t'ą danjxl?a hanéħni ú, “jyune nelj” kú tth'i “jkägħeq kúl” odi nenjx?ħen haile néħni.

Néł duwé nýltth'er dé t'anene hasí

Néł duwé nonjher dé dontú edets'édi ha

- 911 hult'á hots'én beyághe yati dýtsí ú húth'ethé kúlí ghuzíl dene neríth'agh ha.
- nets'énj hító t'á dene negá nárádé sí hotthe dáné begħa yati nū?á nekóę ts'én ?asie dítth'agh dé neba dene nátsí dené ts'én yawaħti.
- Ixághē yati bet'óru?á, neteskene ú, nek'íke ú, netikwi ú, nets'énj ú, dene t'á nenáre nádē eyi tth'i kódáluní eyi yati honjzi dé yek'ódorelyaq ha eyer dé neba dene nátsi dené kayaħti ha.
- T'at'ú súgha hobazí neba hó?á bet'óru?á neba honejer híle nýltth'i hots'én.

Bech'azé téñigha hanjħen dé, edeba súghá serut'é.

- Ts'etái tsāba kóę thene ts'én tsāba tħix?á ha eriħt'ís seghule.
- Ixághē kúlí kóluní sánqá kú tth'i tsāba kóę hots'í nets'én eriħt'ís hetħ'í haghule sánqá tth'i ixághē kúlí dene nets'í eriħt'ís dawa?j hawalye sá nen nenáizé. Tsāba kóę neba kóyile ha beba hórenj hát'e sī hok'ett'a kól?j hat'e sī.
- Náxchéth yé nets'í ?asie ghule ú, t'á dene hotié nets'én nezq sí eyi bekoę edeba nýltá, t'ahħaq iġħaq ténigha hajá döhha. Tsāba tth'i benoħnile sá, yodáıldedhé ú, eriħt'ís t'a bet'óré?ai eyi tth'i ?ú, naíye náidie ú, yu ú, bet'á sezíldhen ú, tth'i naíye ?asie neskene beba bet'óré?á sī tth'i.
- Diri horelyu eriħt'ís eżerjiet'ís ú, haghlyá (neħħażé nýl?á njsí ts'í eriħt'ís ú, t'ahħu nýhok' e nýya ts'í eriħt'ís, bet'ázj honask'edhe néne ts'én dzekezedai ts'í eriħt'ís ú, ?álezedahh ts'í eriħt'ís ú, deneskene dene ghorġedzi ts'í eriħt'ís, bet'ázj la k'ē dene ts'én nánj ts'í eriħt'ís

kálé ú, eriħt'ís bet'ázj tħesbethchené k'ónj ú, tsāba kóę ts'í eriħt'ís ú, sa hodanelt'u ?á náni yoh dene ghä näht'á ts'í eriħt'ís). Diri horelyu bet'órijiet?á ha eriħt'ís bek'ója ghuxxa duwé nýltth'er döhha.

- Neskeħne beba t'a ?asie t'áneré?á sí húħchu, sħayuwáze hító honj eriħt'ísaze.
- T'ahúk'e neba honejer híle sí eyer nýgha ha hotthe tth'u edeba seghude.
- T'ahúk'e ts'ékwi nádē haldhen chu dene hha duwé nýltth'er dé eyer ts'én yati ha ts'í hultái haghlu?á,
- Tsatsqħa haghħidzai hító bet'á beyágħe yati ts'í eriħt'ís kálaze tth'i ts'etāiye nárulni.
- Tsāba k'ódheré ha eghadálana dene sekwi ts'éránj eyi tth'i nets'én ha bets'én yaghuxxi bet'órusthi njidha dé.

T'at'ú ténigha ha senejá njsí ażk'ú bek'e yaghuxxi ú, nanu?j, t'ahħu ténigha ts'én tħáile dé.

Tħħené nádher dé edogħiñi ho?á

- Nekóę thidá tth'i yodáidedhé ?eħnanu?á, yak'é tth'i bedárultsáhh.
- Neskeħne tth'i beba horená ch'á seghule nýle dé.
- T'ahúk'e eriħt'ís kóę neskene nádē sí eyi tth'i begħa yati nū?á, t'á neskene nánaltsí hasí eriħt'ís kóę tħagħex dé.
- Ne kóę náre t'á dene nádē sí eyi kodáluní nji walé nenekkwé kút'a nél nádher híle ghä.

Nech'azé níl?á njsí ts'í erihtk'ís bet'ází nél ts'etthié hó?a.

- Hok'étk'á edehhél ghulyá, tth'i ekerutk'ís ú, nelot'jne ú, t'ą nets'énj hotié bek'úlyá hító negá náher dene betk'olá.
- Dene nátsí dené bets'én yaghuktí dene t'ą danjk'a ?á nech'azé níl?a nághiyés dé.
- Ts'etáye seghude t'ahhá dene nátsí dené kudané nídel híle dé.
- Diri erihtk'ís bet'ází dene nech'azé níl?á njsí eyi nélot'jne ú, netsénj ú, dene nenáre nádé ú, tth'i nets'íj nádiye k'ólyá bél kyunj.
- Nélot'jne ú, netsénj ú, dene nenáre nádé ú, dene t'a yoh hogheknj neba dene nátsí dené ts'én yawałti kólunj t'ą dene danjk'a nekóę náre ghj?j dé. Edjnę dene nátsí dené hél kódi hasj dene t'onédi ú, benjt'ízé gharé chu tth'i bets'íj t̄esbethchené t'ahót'j ú, tth'i beritk'ízé hultá.

T'ahúk'e eghálaghjna tth'i neba ts'etthié hó?a ha noghedi

- T'ahúk'e eghálaghjna t'ą kóljnj hasí begħanánudher nj walé (thjdá k'eljn dené) kú tth'i eyi dene benjt'ízé betk'otá, küt'u súghá níjhen dé.
- T'ą nets'én beyágħe yati k'e yałti sí bek'e bóret'j hawalye haghule.
- La k'é hots'j nekóę ts'én nađda dé tth'i hogħułnj.
- Hok'étk'á ?aqżeñé tulu t'óryuk'á sáñá nekóę tsén ekk'ech'a tulu nédáthe?a dé.

I'etth'énjsiha hadé ts'etáye beyágħe yati ts'íj huitá
bet'óré?á sí eyi dek'édárutk'ís

Nádiye k'ólyá: _____

Nélot'jne: _____

Duwé déħobha t̄esbethchené: _____

Dene k'edarenji demé: _____

Súgha bazj dene tsénj : _____

Tsékwı nádē lkóę: _____

Dene nátsí drené: _____

T̄esbethchené #: _____

Dene k'odher: _____

Naiye t'a betóré?ai #: _____

Diri dene daráł?a snj eyi ghä edlághe ohodi ?á?

Dene ?asíe ɿą hogħaq dáyałti dene dene daráł?a ghä. T'ahħaq holä begħaq erítth'agh dé ohodi hító sá honjħen. Kúl ħorelyu t'a ?asíe dene yegħaq dónlj sí ohodi hat'e híle. Holä dene ?asíe hogħaq dáyałti hotié yek'adáneħta híle kúl.

T'ahħu dene ɿą ?asíe hogħaq dáyałti ú, ?asíe ohodi híle kúl hotié ohodi dánjħen dé, eyi "snj gháré" kút'a hat'e sj.

Eyi hot'á ħorelyu honj bek'ūlyaq híle dé, ohodi k'ela nídhena hane hat'e. Eyi hot'á není neljer hane hat'e eyer dé nets'édi hoka nídhena duwé hane ha, eyer dé dirla dasel?a kúl bél għesna ha asqótti nídhena hane ha.

Dasel?a ú nádher ho?ą híle sj.

Diri ełtth'ile ?á. Hok'étł'áh hots'én !

Ejə naiye neba dáréhtx'is sij t'a ełtth'i ?á hodi hadé dene daráł?a hogħaq.

Snj gháré: Dasel?a nesthen híle dene bél náster híle ?á.

T'a ohodi: Dene bél nats'edher híle dé kúl, dene dagħel?a chu eż-żejt' hat'e sj.

Dene t'ą daniż?a sij eyi netikwi hító, neyaze hító, nélot'nejn iż-żagħaq ta, hító, dene t'ą nogħejn hító, iż-żagħaq t'a dene nekóej nél nádher sij eyi dé kúl hat'e sj.

Dene daniż?a eyi ełtth'i hat'e híle sj. Danel?a ú nádher ho?ą híle sj. netsédiż hat'e sj.

Snj gháré: Dasel?a nesthen híle sult'us híle ?á.

T'a ohodi: Łä eż-żek'ech'a hots'én dene daráł?a hat'e sj. Dene bijzi eya halley eyi iż-żagħaq sj. Dont'ú dene dagħel?a dé, dene bijzi chu beni estonet'nejn hanjħen halley hate. Dene t'ą bek'όdorjlyaq nisí tħi bech'azé hanene ú, negħaq ?asíe besdoxé ú, hító bet'á nek'ete hasj.

Horelyu dene dagħel?a ełtth'i híle sj tħi dene náxti dené yech'azj yek'hat'e sj.

Snj gháré: Dene hadogħeqħni dené sets'én daniż haduwé ?á. dasel?au náster dézja.

T'a ohodi: Dene senjyäxti bets'j eriħtx'is gháré dene tsédi hat'e sj, eyi bet'όrjixha ha neba ho?ą sj.

T'ą dene danj?a sí eyi dene begá thıda híto, bél nádher, híto, jkágħe ta nélot'jne hat'j dé, diri dene dagħel?a hoch'á dene hogħedi bet'ázé edogħulnji.

T'ą dene danj?a nélot'jne híle kúli nogħeñj híto nekóe nél nádher dé tth'i eyi hoba dene senjyätti bets'j eriħt?is bet'óri?á ho?aq sij.

Snj gháré: Thenę eghálaresda haduwé hot'á sets'én bedzie' nágheda hat'e sij.

T'a ohodi: Thenę eghálazeda haduwé hot'á dene dagħel?a ho?aq híle sij. T'a hot'á dene dagħel?a hadé t'ą dene dagħi?a eyi si horúst'al njidhen eyi hot'á hat'e sij. Tsékwi thenę eghálareda haduwé chu tsékwi thenę eghálareda dé kúli ełk'ízé dará?a hat'e sij.

T'ą dene danj?a nogħeñj híto nekóe eghálana híto, nélot'jne dé, k'aldané yazj negħaq hórét?aq hat'e sij. Dene dagħi?a dené eyi si k'oħther walé dánjħen hot'á hara?e sij, thenę eghálazeda haduwé eyi bátt'e híle sij.

Snj gháré: Edetsésti híja dé sedáheretj ha híto sá.

T'a ohodi: Nqanet ts'ekwi thenę eghálareda haduwé sí eyi dagħel?a hogħaq dene hél kódi dé, t'ą dayi?a eyi yech'á holgheth ?á nedárētj hanissteha yéñi, eyi dene hoch'á holgheth húlye sij. Dene neljer haldhen eyi tth'i dene dagħel?a hat'e sij.

Snj gháré: Jkágħe kúli odi senu?thi híle ?á.

T'a ohodi: Dene nádē hat'e sij t'ą odi dánenj?then walí sí. Dene nádē hat'e sij t'ą dene dará?a hogħaq ?asieħ henedáreni. Dene nádē hat'e sij nets'érānji ha.

Jkágħe taħħ dene bél kújnji ú nedóredlja dé, aktu jkágħe tah dene tth'i bél hulnji. dene hél dánøtti ?álé taħts'én jkágħe tah odi dánenj?then hots'én. Enanġ?é sənq. T'ahúk'e nádher sí eyer tth'i neba súghá ho?aq sij. Nets'edi ha horjek ho?aq sij.

Edlásjá dé súghá ha?á ?

Dene ts'énenj?i hat'e sij. Danel?a hél nádher ho?aq híle sij.

T'ahúk'e nádher dene nets'én bejere honédí dé, ejá naiye ?asie dónt'i neħħi hat'e sij.

I jkágħe tah dene kólunj? t'anilyá beghaq.

Neba duwé nyltth'er dé dene náħħi dené bets'én yaghuxxi.

Nel honejer nyltth'er dé, 911 hots'én beyágħe yati duħħi. Kudané sets'únji ú tth'i ejá nūhdélu duni. Dene senjyätti bets'j eriħt?is bet'ázj nets'edij? hat'e sij.

Taq dene hoti? bek'úlyá sí eyi bél yaghuxxi

Taq dene hoti? bek'úlyá sí – nets'énji ú, nélot'jne ú, jaħbi híto, dene nekaneñj? eyi bél dāyaġħuxxi. Nel t'ahú?aq hogħaq bél hogħulnji beghaq t'anjħen sí eyi tħu. Diri dene netsédanji ha boruké neba t'ą dene dará?a tsérānji ts'én dāyaħti ha – tħalli hotsén nádher ha yoh neba hu?aq ha/ dene náħħi dené híto.

Tat'ú súgha sí edekánulní.

Tsékwí tą harádiú, sekóé hoch'azí hesa horés?ile dádi. T'a hojere hó?ą eyi belaghę hores?j kút'a dádi. Kú 'tahúk'e nádher eyer nádher horjl?j dé , edeba súghá nónu?á. Nen nekoé nádher ú , neba súghá ha chu t'ą dene danj?a njsí nech'azí nílté ha asót'ile sị.

T'ąnt'ú netsén tsjní walí sí eyi begħaq orj?ker nj walé. tahħaq dé, diri hot'azí nenj nátser lat'e hasj.

Bech'azé aghá tenjha hadé, edeba súghá serut'é.

Serjt'e dé bet'ore?a sị t'ahħaq jghá tenjha ho?ą dé, kónejá dé serjt'e hasj. Neskenet tħħu hulj dé eyi beba súghá serut'é, enatthe honejer nóriltħi hots'én tħu seghude. Neskenet tħi hadónoltá t'ąt'ú yek'odorelyha tħad-didħol?j dé. T'ąt'ú tħuħdél hasi ?ąla bedárulden ú tħi bedórushaq nij walé.

T'ąt'ú edeba súghá ha senede hasí.

Eja nél kóhodi sị naiye t'ąt'ú serjt'e harílye hasí.

- Edlází hijha ha?á jghá tenjha ho?ą dé – tsékwí nádē kóę hító, nets'énj bekóę hító, nélot'jne bekóę hító? (T'ahúk'e tsékwí nádē eyer tħi sekwi dàlyej? hat'e sị)

- Edlāt'u tħijsa ha?á ? Tħesbethchené neba hulj húsá?

- Ix-aghę tah dene t'ą hotié nets'én eħħi għegħal sī hulj húsá? Hulj dé, bél kunki t'ąt'ú tħuħdél ha senejá sī chu t'ąt'ú nets'én ghixni walí si.

Eja neba eriħt'is hok'enérélya sị tsetáiye t'ąt'ú senede ha.

- Tétt'hénjsha hadé ts'etáiye beyágħe yati ts'j hultá bet'oré?á sī eyi dek'édarūt'is. T'a bet'oré?ai hultá eyi diri naiye hító sā:

- Dene nátsí dené
- Nets'énj hító nélot'jne t'ą nets'én nezq
- Tsékwí náde kóę
- T'a nets'én nħdhile tħesbethchené hulj sī
- Tsåba senerut'á t'ahħaq tħesbethchené bet'á nághixnha. T'ahħu nél súghá híle dōħha tsåba ho?u?j. Tsåba kóę chu asuk' e tsåba k'óni kóę bet'oruk?á sánqeyha dé begħaré nul?á ha bōrenj?á.
- Nátkħeth yé nets'j? asie għule u, t'ą dene hotié horidlä híle sī eyi bekóę edeba nultá, hító t'ahúk'e aghá begħaq nija walí sī. T'a ?asie bet'oré?ai deyulá nen chu neskenet beba, dönt'i ?asie:

- Yodáıldedhé u
- Dene niftizé u

- Eriħt'is t'a bet'oré?ai (eħeretħt'is ?á dé kúl) – dönt'i eriħt'is:

T'ahħu nħok'e nija ts'j eriħt'is

Bet'ází dene nakóghédi ts'j eriħt'is

Bet'ází honask'edhe néné ts'én dzekezedai ts'j eriħt'is

Tsåba kóę ts'j eriħt'is

Náidíye t'a bet'órij?á sí

Nech'azé níl?á njsí ts'j erihtk'ís

?áłets'édahh ts'j erihtk'ís

Bet'ází la k'é dene ts'én nání ts'j erihtk'ís

- Naíye ?asíe neskene beba t'ayetánert?a sí tth'i, sá yúwáze híto honj erihtk'izáze.

- T'ahúk'e neba honejer híle sí eyer nígha ha hotthe tth'u edeba seghude. T'ahúk'e tsékwi nádé haldhen chu dene hha dúwé nyltth'er dé eyer ts'én yati ha ts'j hultái haghyl?á, Tsatsánaze haghuldzái híto bet'á beyághe yati ts'j erihtk'ís káláze tth'i ts'etáiyé nárulní. T'ahúk'e tsékwi nádé ts'én yaghuktí eyer t'á dene eghádálana sí bél yaghuktí. Iktághe t'a erihtk'ís híto yatiaze bél ný?á begháré nek'ója ú t'anóréltth'er kójá ha. Naiye ts'ékwi nádé kóę (horelyü híle) diri dahchené benalbádhé hulj ha hó?á híle sá. Dönt'i dahchené bet'órij?á dé, t'a ts'ékwi k'óní kóę t'a nets'én níthá híle sí eyer ts'én yaghuktí honatthe tth'u.

- T'ahúk'e neskene bek'óní ú híto t'ahúk'e erihtk'ís kóę nádé sí., beghá yati ný?á t'á neskene nánaltsí ha asót'íle sí. Nél t'ahút'e sí yekódorelyü haghuktí.

Beyághe yati tsj t'a hultái bet're?á sí dek'édárutk'ís ú diri erihtk'ís yé tñanjze hoghá neba erihtk'ís delch'ulaze k'e bek'érülá. Beyághe yati ts'j erihtk'ís yé neba t'ah hultá bet'óri?á hasí thela sá.

Conclusion Kut'a erihtk'ís belaghe

Diri erihtk'ís k'í dene ha detk'ís hat'e sá begháré t'á?ú ts'ékwi t'á tthene edekádánelní haduwé ú dará?á sí diri bet'á yazi ?asíe benzedí hal?j.

Diri erihtk'ís bek'eyaghuktí eyi bet'ází neba súghá ú horelyü nóréltth'i hasí.

Saskatchewan hok'eyághe diri dene tthene edkádánelní haduwé si eyi beba dáyatí.

T'ats'én erihtk'ís hetk'í: Box 27001, 240 Albert Street.
Regina, SK. S4R 8RB

Tahuúk'e hó?á: 984 Albert Street, Regina

Tsatsáné benj hulj k'e: www.saskvoice.com

Tsatsáné benj hulj yé eritk'ís ghetk'él: voice@saskvoice.com

Diri erihtk'ís diri bedagháré hó?j hat'e:

Living in Harmony

Domestic violence happens to women with disabilities too. You can get help!

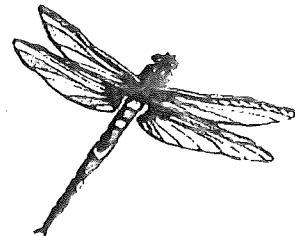
Acknowledgements

These resources were produced with the financial assistance of Status of Women Canada and we gratefully acknowledge this invaluable resource.

We would like to thank the women with disabilities and service providers from around Saskatchewan who provided information, helped to organize focus groups, participated in focus groups and provided feedback and guidance on draft resources.

We would also like to thank: For providing the background research, support and the contacts that enabled the project to get started.

- **Tara Smith - Administrative Assistant, SVOPD**
- **Shirley Bonk - Elder**
- **Allison Schmidt – Project Manager**
- **Bev Blakeley – Curriculum Development**
- **Bev Duncan – Project Supervisor**
- **Steering Committee:**
 - **Kama Soles**
 - **Ron Bort**
 - **Georgie Davis**
 - **Christine Malone**

This document is copyrighted. Written permission must be obtained to reproduce parts or the whole of this publication. Written permission may be obtained from The Saskatchewan Voice of People with Disabilities, 984 Albert St., Regina, Saskatchewan, S4R 2P7

A portion of this book was sponsored by students at SIAST Kelsey Campus, Saskatoon, Saskatchewan, in conjunction with their V-Day fundraising campaign.

While all reasonable care has been taken in the preparation of this publication, no liability is assumed for any errors or omissions.

© Saskatchewan Voice of People with Disabilities 2009